

Center for arbejdsmarkedsforskning (Carma)

Konfliktrettens anvendelighed i den offentlige aftalemodel set i lyset af OK13

FAOS Seminar - Konflikt og politik i den offentlige aftalemodel

14. Januar

Flemming Ibsen (ibsen@dps.aau.dk) &
Laust Høgedahl (hogedahl@dps.aau.dk)

Agenda

- 1. Konfliktrettens anvendelighed i den offentlige sektor**
- 2. Konfliktløsningsmodeller i den offentlige sektor
– alternativer til det nuværende system**

Konfliktrettens anvendelighed i den offentlige sektor

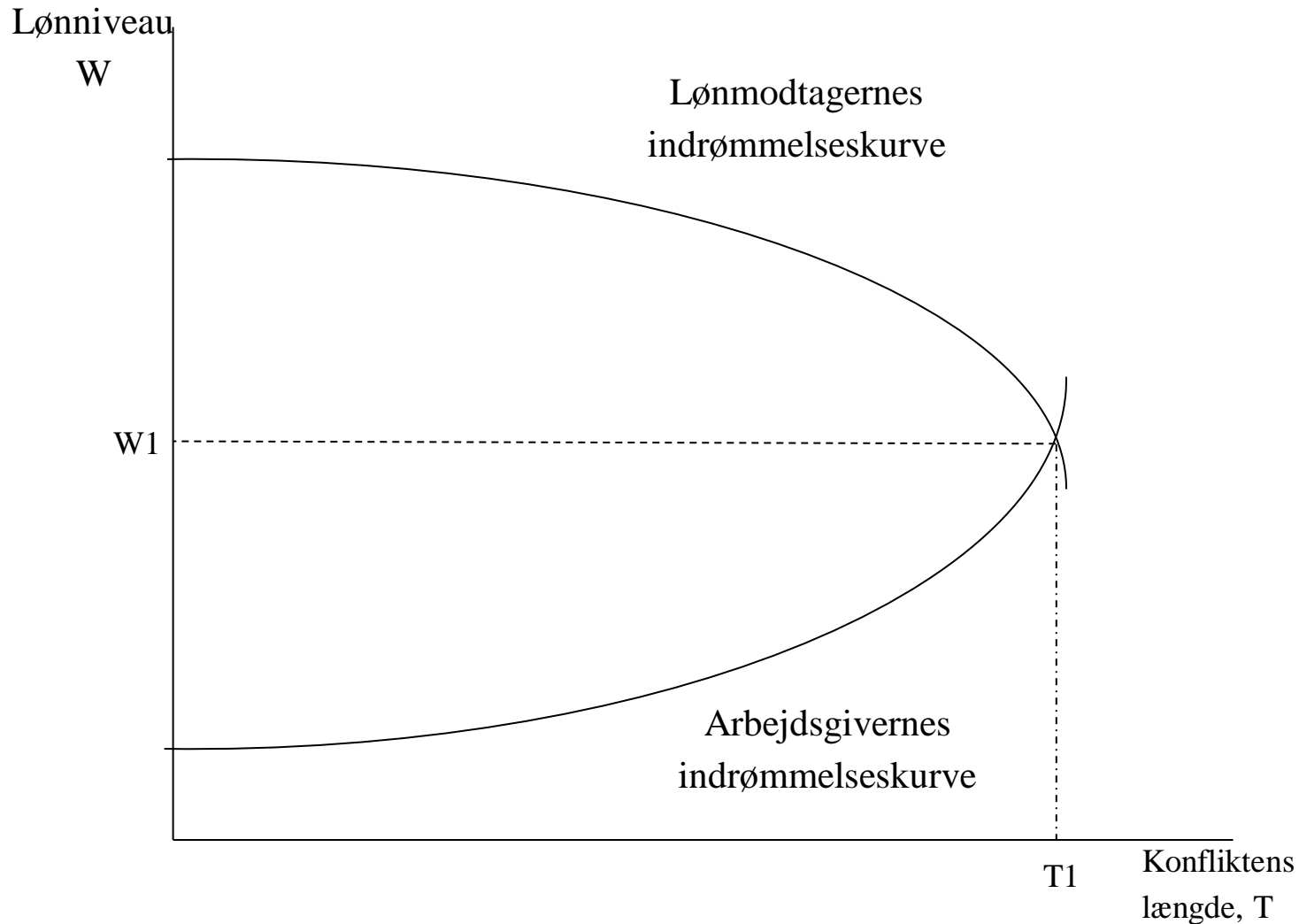

Konfliktrettens funktion og rationale i den private sektor

- Der hersker relativt symmetriske magtrelationer mellem parterne, både økonomisk og politisk
- Konfliktruslen er en væsentlig del af overenskomstforhandlingerne
- Parterne må kalkulere med de mulige økonomiske tab ved en konflikt, herunder modpartens tab
- Iværksættes konflikten, er der tale om en udmattelseskrig
- I takt med parternes voksende tab, giver parterne hinanden indrømmelser, indtil der kan indgås forlig

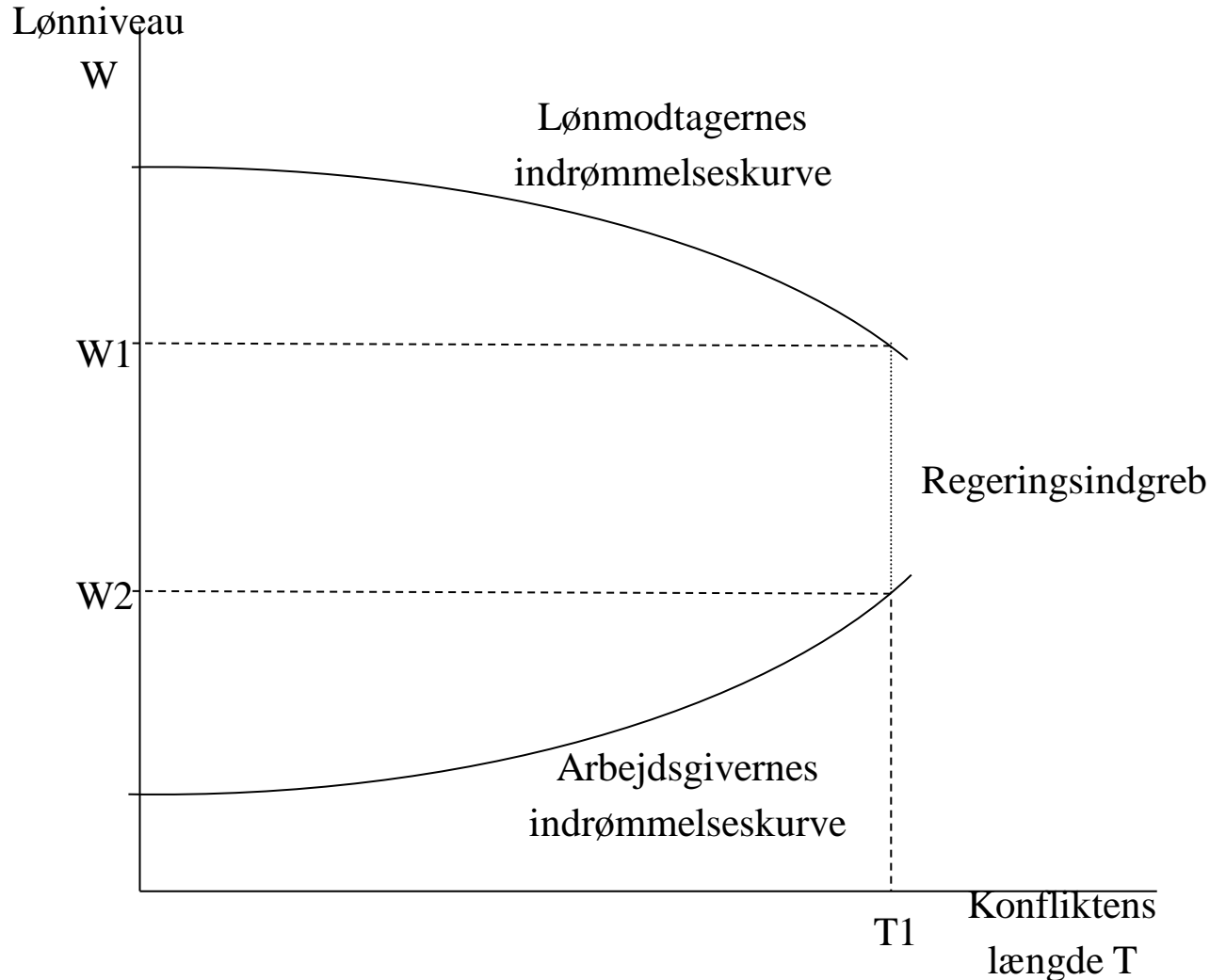

Konflikt i den private sektor, Hicks modellen

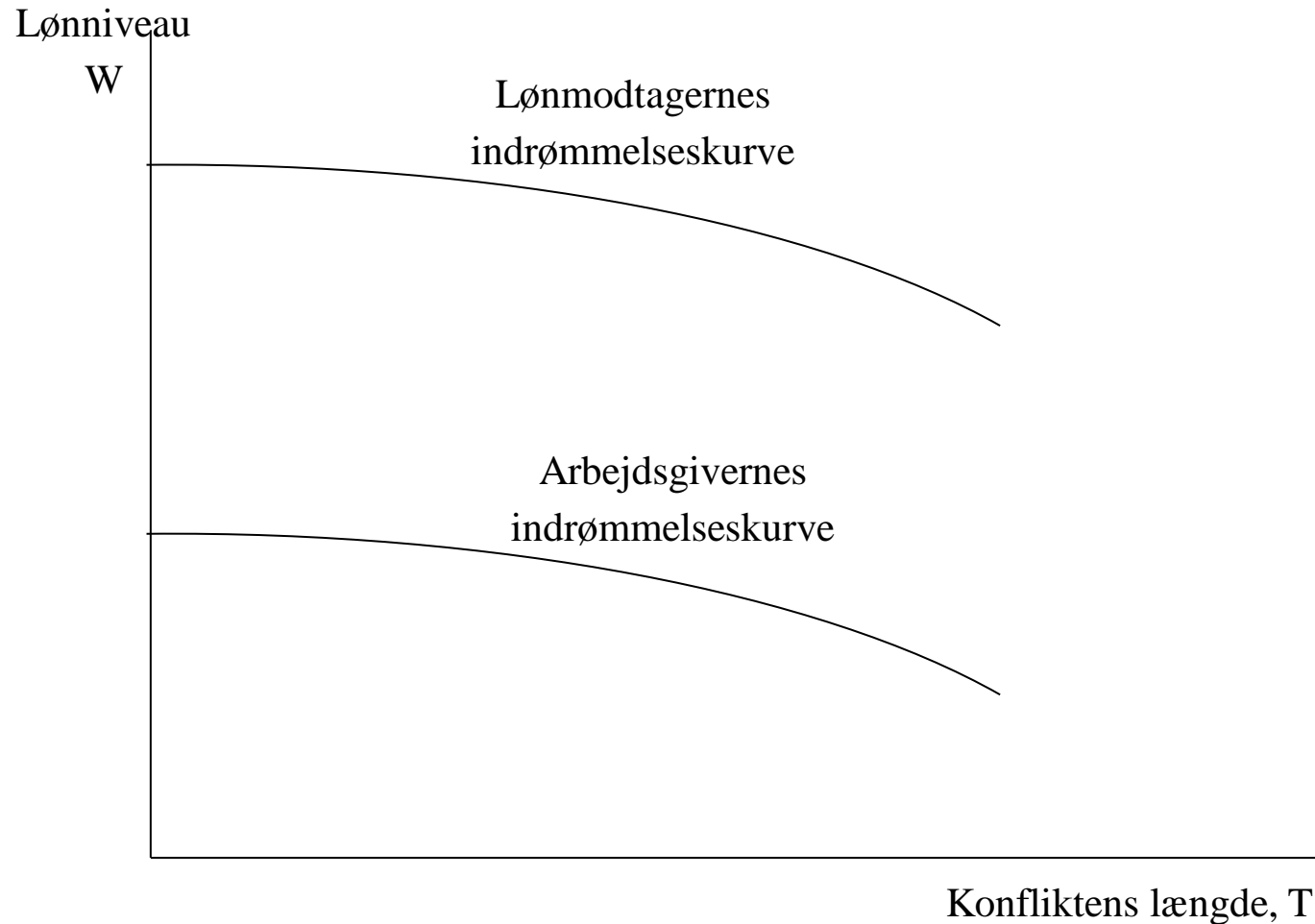

Hicksmodellen – Konflikten afsluttet med regeringsindgreb

Hicks modellen anvendt på den offentlig sektors IR system

Opsummering: OK13 forløbet blotlagde en række 'systemfejl'

- **Magtrelationerne i den offentlige sektors aftalemodel er stærkt asymmetriske**
- **Det er (økonomisk) omkostningsfrit for offentlige arbejdsgivere at lockoute**
- **Off. arbejdsgivere (regeringen) kan afslutte en selviværksat konflikt via et lovindgreb, hvor pennen er fri til at omskrive gældende aftaler**
- **Off. Arbejdsgivere kan (mis)bruge aftalemodellen og konfliktretten til at fremme politiske interesser, ex.: Folkeskole- og erhvervsskolereformen**
- **Vores pointe: Parterne kunne overveje at justere på konfliktløsningsmodellen**

Konfliktløsningsmodeller i den offentlige sektor – mulige justeringer og alternativer

OK13 unik case eller?

- FM personificeret ved Finansministeren har de senere år fået **mere magt** i det offentlige arbejdsgiverhierarki via:
 - a) Kontraktstyring og budgetlov
 - b) Vetoret i de regionale OK-forhandlinger
- Den off. aftalemodel er også blevet en integreret del af **udgiftspolitikken**:
 - a) Vækstplan DK tredje reformspor frem mod 2020
 - b) Resultatkontrakt for Moderniseringsstyrelsen 2013

V-regeringens regeringsgrundlag

Regeringen vil fortsætte med at foreslå og gennemføre reformer, som øger arbejdsudbuddet og sikrer en moderne og effektiv offentlig sektor

Regeringen sigter efter, at de styrbare offentlige udgifter i de kommende år holdes i ro. Regeringen vil herudover løbende gennemføre reformer, omprioriteringer og effektiviseringer, der frigør midler

Mulige justeringer og ændringer

- **Nye hovedaftalekonstruktioner**, der tager *særlige hensyn til arbejdsgivernes dobbeltrolle i den offentlige sektor.*
- **Større involvering af tredjepart med flere beføjelser til Forligsinstitutionen og anvendelsen af tvungen/frivillig voldgift**
- **Ny forhandlingsstruktur og styrkelse af fagbevægelsens forhandlingsmagt**, der på arbejdsgiversiden fjerner eller begrænser arbejdsgivernes dobbeltrolle som både arbejdsgivere og lovgivere og på lønmodtagersiden skaber mere koordinering og solidaritet på tværs af karteller og forbund.

Afsluttende bemærkninger

- Nødvendigt med en (tilnærmelsesvis) **balance** i forhandlings- og konfliktløsningssystemet, hvis begge parter skal se mening i at indgå i **tillidsfulde realitetsforhandlinger** og dermed opleve modellen som **legitim**.
- Den offentlige sektor står overfor store **udfordringer** – aftalemodellen indtager her en central rolle som et afgørende værktøj til omstilling og fornyelse.

Tak for jeres opmærksomhed